

NENOKAVĒ!
«NOVADNIEKA»
pasūtīšanai
atlikušas vairs tikai
4
dienas.

Es zinu, ka Preiļi to varēs izdarīt

● Izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Greiškals (no kreisās) kopā ar Preiļu 2. vidusskolas direktoru Oļegu Hļebņikovu (no labās) un sporta kluba «Cerība» direktoru Imantu Babri iepazīstas ar sporta būvēm 2.vidusskolā.

16. decembrī Preiļos un Aglonā darba vizītē uzturējās izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Greiškals.

Dienas pirmajā daļā ministrs apmeklēja Preiļu Valsts ģimnāziju. Pēc tam Kārlis Greiškals devās uz Aglonas internāģimnāziju, kur uz tikšanos bija aicināti arī rajona mācību iestāžu direktori. Neilgā laika posmā šī bija jau trešā reize, kad ministrs apmeklēja minēto skolu, un vismaz šī ministra vizītes ir bijušas lietderīgas. Aglonas internāģimnāzijai Saeima piešķir līdzekļus, lai skola spētu samaksāt parādu celtniecības organizācijai par materiāliem un darbu tās rekonstrukcijā. Līdz ar to celtnieki ir gatavi nodot ekspluatācijā objektu pirmo kārtu.

Sarunā ar Preiļu rajona mācību iestāžu direktoriem Kārlis Greiškals teica, ka pašlaik, kamēr nav notikusi administratīvi teritoriālā reforma, ir grūti runāt par perspektīvām izglītības tīkla veidošanā valstī. Viņš pievērsās arī pašlaik sabiedrību satraucošajiem notikumiem internātskolās un tam, ka jāmaina šo skolu finansēšanas kārtība. Valstij no savas puses jāmaksā par bērna uzturēšanu, bet par tiem bērniem, kas internātskolās nonāk no nelabvēlīgām ģimenēm, jā rūpējas pašvaldībām.

Internātskolas būtu jāorganizē vienāda vecuma bērniem. Tas novērstu iespēju, ka mazākie cieš no lielāko pusaudžu morālas un fiziskas

vardarbības. Bez tam, pēc ministra domām, internātskolās jābūt iespējai apgūt arodus, lai tie jaunieši, kuri nespēj vai nevēlas izglīties tālāk, pēc katras izglītības pakāpes būtu gatavi sevi piedāvāt darba tirgū.

Centīšos panākt, teica Kārlis Greiškals, ka visas izglītības iestādes valstī būtu vienas — Izglītības un zinātnes ministrijas — pakļautībā. Pašlaik augstskolas ir septiņu, bet vidējās mācību iestādes — četru ministriju pārziņā.

Mācību iestāžu direktori uzdeva vairākus viņus interesējošus jautājumus. Preiļu 1. pamatskolas direktoram Aldim Adamovičam tādi bija divi. Kāpēc pārtraukta skolu medicīnas māsu darba apmaksāšana no slimokases, un kam tādā gadījumā jā rūpējas par bērnu profilaktiskajām apskatēm? Arī ministrs uzskata, ka pašreiz, pārejot uz ģimenes ārstu aprūpes sistēmu, bērnu veselības nodrošināšanā nav kārtības, tomēr viņš atgādina arī kādu citu lietu. Proti, slimokasu dibinātāji ir rajonu pašvaldības, un tās ir tiesīgas noteikt, kas un kā slimokasēm jāveic, bet nevis pasīvi ļauties slimokasu diktātam.

Aldis Adamovičs, vadoties no situācijas savā skolā, kurā valda saspīestība un trūkst telpu, lūdza, vai nevarētu tikt izmainīti Labklājības ministrijas normatīvi, kas reglamentē klases telpas piepildījumu. Kārlis Greiškals uz to atbildēja, ka normatīvi, protams, mainīti netiks, bet vietējās kontrolējošās institūcijas, vadoties no konkrētajiem

apstākļiem skolā, varētu «pievērt acis» uz šiem pārkaļķojumiem.

Preiļu 2. vidusskolas direktors Oļegs Hļebņikovs vēlējas precizēt ģimnāziju statusu, kā arī uzzināt, vai taisnība, ka skolās no jauna paredzēts ieviest militāro apmācību. Kārlis Greiškals darīja zināmu, ka ir militārās apmācības ieviešanas pretinieks, un, viņaprāt, tā nebūtu vajadzīga, ja skolu sporta skolotāji izpildītu visu programmās paredzēto.

Pēc Preiļu novada domes priekšsēdētāja Ilmāra Meluškāna, kurš pavadīja ministru, jautājuma, kāpēc Preiļu arodvidusskolas audzēkņiem ir liegtas tiesības saņemt bērnu pabalstu un viņi nesaņem arī valsts stipendiju, ministrs teica: «Es kā etniskais sēlis vienmēr esmu apbrīnojis latgalešu viltību. Kad dibina arodskolu, tad viņi sit krūtīs un saka, mīļā valsts, viss ir kārtībā, man naudas nevajadzēs, bet pēc tam nāk un prasa līdzekļus». Kaut arī Ilmārs Meluškāns iebilda, ka šajā gadījumā pašvaldība skolu nedibināja, bet tikai pārņēma, klātesošajiem nebija lemts saņemt atbildi, kāpēc minētās skolas bērniem nepienākas pabalsts.

Kārlis Greiškals atbildēja arī uz citu skolu direktoru jautājumiem.

Dienas otrajā pusē izglītības un zinātnes ministrs Preiļos aplūkoja tos objektus, kur risināsies 3. Trīszvaigžņu sporta spēļu sacensības. Pēc tam Kārlis Greiškals, kurš ir arī šo spēļu rīci-

● Žurnālistiem līdz šim vēl nebija nācies redzēt nevienu tik ļoti mīļotu ministru. Cerams, ka buča no Vārkavas vidusskolas direktores Anitas Vilcānes ministram domāta visu pedagogu vārdā. Foto: L.Rancāne

bas komitejas līdzpriekšsēdētājs, piedalījās rīcības komitejas sēdē Preiļu novada domē. Šeit risinājās saruna par sacensībām paredzēto objektu gatavību, par kultūras programmu, dalībnieku izmitināšanu un ēdināšanu. 3. Trīszvaigžņu sporta spēļu sagatavošanai Latvijas sporta pārvalde piešķirusi 100 000 latu.

— Es zinu, ka Preiļiem tas ir pa spēkam, kaut arī sagaidāms liels darbs, — Kārlis Greiškals atbildēja uz «Novadnieka» korespondentes jautājumu, vai pēc pilsētas un sporta bāzu aplūkošanas viņš ir pārliecināts, ka izvēle par spēļu norises vietu bijusi pareiza.

Vizītes nobeigumā izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Greiškals, vienlaicīgi arī Volejbola federācijas priekšsēdētājs, piedalījās Preiļu pilsētas volejbola čempionāta noslēgumā un uzvarētāju apbalvošanā.

L.Rancāne

ĪSZIŅAS

Livānu jaunieši sarunājas internetā

Pagājušajā nedēļā Labklājības ministrijas interneta sarunā par izglītības un nodarbinātības jautājumiem piedalījās Livānu ģimnāzijas skolēni, pastāstīja skolas direktore Maija Kručiņa. Sarunā piedalījās arī Krāslavas ģimnāzijas audzēkņi, Nodarbinātības valsts dienesta (NVD) un Profesionālās karjeras izvēles centra speciālisti, kuri atbildēja uz jauniešu jautājumiem par izglītības reformām, iespējām studēt par valsts budžeta līdzekļiem, prestižākajām un labāk apmaksātajām profesijām pašlaik un turpmākajos gados.

Livānos domā par Igo un klausās Ievu Akurāteri

12. decembrī Livānu ģimnāzijā notika labdarības akcija, ko organizēja «Latvijas Unibanka» kopā ar dziedātājiem Ievu Akurāteri un Rodrigo Fominu. Šis bija pēdējais koncerts, ko pēc savas izvēles vairākas Latvijas skolās sniedza mākslinieki. Diemžēl Igo šajā koncertā nevarēja piedalīties, taču klātesošie domās bija kopā ar mākslinieku, kuram pēc gūtās traumas autoavārijā joprojām rit atveseļošanās process. Ieva Akurātere uzstāšanās laikā pieminēja kādreizējo Livānu 1. vidusskolas audzēkni, mūziķi Juri Kulakovu, kurš 1996. gadā komponējis mūziku savas skolas himnai «Livānu sirds».

Aicina uz svētvakaru

Livānu ģimnāzija aicina uz svētvakaru visus 9-12. klašu audzēkņus un novada iedzīvotājus 21. decembrī pulksten 18.00 novada kultūras centrā. 22. decembrī pulksten 9.00 kultūras centrā uz svētritu pulcēsies ģimnāzijas 5.-6. klašu skolēni. Savukārt tās pašas dienas vakarā vidusskolēni aicināti uz Ziemassvētku balli, kurā spēlēs grupa «Dinastija».

Noskaidroti rajona erudīti

Rajona bērnu un jauniešu centrā notika konkurss «Erudīts», kurā pamatskolu grupā uzvarēja Galēnu pamatskolas, bet vidusskolu grupā — Preiļu Valsts ģimnāzijas komanda.

Konkursā piedalījās četras pamatskolu un astoņas vidusskolu komandas. Atzinību par labām zināšanām saņēma arī Preiļu 1. pamatskolas skolēni. Bet otro un trešo vietu vidusskolu grupā ieguva Preiļu 2. un Vārkavas vidusskolas komandas. Atsevišķi tika vērtēti komandu mājas darbi. Par labākajiem atzīti Livānu ģimnāzijas, Aglonas, Vārkavas, Preiļu 2. vidusskolas un Galēnu pamatskolas skolēnu mājasdarbi. Komandu kapteiņu zibenskonkursā atjautīgākie un zinošākie bija Māris Jermolajevs (Preiļu 1. pamatskola), Līga Stankeviča (Vārkava), Aija Suveizda (Aglonas internāģimnāzija).

Konkurss «Erudīts» šogad bija veltīts Rīgas astoņsimtgadei.

Preiļu draudze adorācijā Aglonas bazilikā

Nakti uz otrdienu Aglonas bazilikā pavadīja Preiļu baznīcas koris un arī atsevišķi draudzes locekļi. Viņi piedalījās adorācijā. Aglonas bazilikā jau vairāk nekā gadu notiek pastāvīga Visvētākā Sakramenta adorācija. Ne dienu, ne nakti netiek pārtrauktas lūgšanas. Tajās piedalās visas Latgales draudzes, nereti uz adorāciju ierodas arī katoļi no Rīgas.

Preiļu draudzes pārstāvji adorācijā piedalījās pirmo reizi. Viņi dziedāja Adventes un citas garīgās dziesmas, skaitīja lūgšanas, piedalījās Krusta ceļā.

Preiļu novada dome aicina jauno ministriju izvietot ārpus Rīgas

«Visā Latvijā, jebkurā tas vietā un pašvaldības teritorijā ir iespējas attīstībai. To rosināšana un viecināšana ir visas sabiedrības, nevalstisko organizāciju, uzņēmēju, pašvaldību un valsts institūciju kopējā atbildība.»

(Latvijas reģionālās attīstības politikas koncepcija. Akceptēta MK 1996. gada 3. decembra sēdē.)

Latvijas valsts sastāv no reģioniem, to daudzums ir atkarīgs no veidošanas kritērijiem un mērķiem. Katra valsts cenšas nodrošināt ikkatrā tās reģionā un valsts daļā, ne tikai galvaspilsētā, dzīves apstākļu pozitīvas izmaiņas. Attīstības process ir iespējams, veidojot atbilstošu valsts pārvaldi, ko nodrošina atbildīgā institūcija.

Preiļu novada dome ir uzzinājusi, ka tuvāko gadu laikā, iespējams, tiks veidota jauna institūcija — Reģionālās attīstības un struktūrpolitikas ministrija, kas pārskatāmā nākotnē spēs nodrošināt līdzsvarotas Latvijas attīstības procesa koordināciju. Ņemot vērā valdības vēlmi līdz 2002. gadam izveidot šādu institūciju, kā arī to, ka visas Latvijas teritorija ES izpratnē noteikta par vienu plānošanas reģionu, Preiļu novada dome piedāvā minēto institūciju izveidot Preiļu pilsētas teritorijā.

Tuvākajā nākotnē, attīstoties modernajām komunikāciju sistēmām un pieaugot iedzīvotāju mobilitātei un mazinoties reģionālajām atšķirībām, izzudīs nepieciešamība arī pārvaldes institūcijas koncentrēt valsts centrā, līdz ar to varētu tikt veicināta arī perifēriālo reģionu attīstība.

Preiļu novada dome aicina visas reālā attīstībā ieinteresētās valsts un pašvaldības institūcijas, iestādes un partijas sadarboties un atbalstīt jaunizveidojamās ministrijas atrašanos Preiļu pilsētā. Līdzvērtīgi Preiļu novada iniciatīvai mūsu dome aņemas iespēju robežās atbalstīt jebkuras citas vietas un pilsētas ierosmi jauno ministriju izveidot ārpus Rīgas un Rīgas reģiona, liekot pamatus reālai valsts varas decentralizācijai.

Preiļu novada dome uzskata, ka ideālu realizēšana ir būtisks priekšnoteikums reģionālai attīstībai un izšķiršanās ir uzdrošināšanās jautājums. Tas būtu pierādījums mūsu valsts dažādībai un labai politiskai gribai.

Preiļu novada dome

Aicinām daiļamatniekus ar saviem darbiem

Daudzi mākslinieki un rokdarbnieki nemaz nezina, ka Rīgā, Ēveles ielā 14 jau kopš 1993. gada veiksmīgi darbojas Latvijas sabiedriskā organizācija Latvijas invalīdu Mākslas centrs un Mākslas salons. Šeit savus darbus izstāda ne tikai invalīdi mākslinieki, bet arī veselie cilvēki, visi, kuri vēlas aktīvi līdzdarboties Latvijas daiļamatniecībā. Centru apmeklē rīdzinieki, visu novadu iedzīvotāji, kā arī daudzi ārzemju viesi. Piedalāties dažādās izstādēs gan Latvijā, gan ārpus tās robežām. 1994. gadā tikām izvirzīti Latvijas kultūras prēmijas piešķiršanai.

Tuvojas Ziemassvētki, Jaunais gads, Rīgas 800 gadu jubileja. Varbūt arī Preiļu rajonā dzīvo cilvēki ar zelta rokām, kuri vēlētos piedalīties mūsu organizācijas darbībā un Rīgā izstādīt savus pašdarinātos darbus?

Ēveles iela ir šķērsiela, kura savieno Miera un Krišjāņa Valdemāra ielas. Pie mums no Rīgas centra var nokļūt ar 11. tramvaju, braucot līdz pieturai — Mēness iela. Centrs katru dienu strādā no pulksten 10.00 līdz 18.00. Tālrunis uzziņām 7362452.

Gunārs Ekerts,
Latvijas invalīdu biedrības
Mākslas centra priekšsēdētājs

NOVADNIEKS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk divpadsmit reizes mēnesī

(otrdien, ceturtdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdēvējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tāl. 22059, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

22154, 21996 (žurnālistiem). Fakss 22305.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Eglīte vismazākajiem

● Sarīkojumā «Mana Ziemassvētku svečīte» viesmīlīgas saimnieces lomā Preiļu sieviešu kluba prezidente Elita Jermolajeva (no kreisās).

Jau trešo gadu pēc kārtas Preiļu sieviešu klubs rīkoja labdarības pasākumu — Ziemassvētku eglīti pašiem mazākajiem bērniņiem un viņu ģimenēm. Māmiņām ar mazuļiem ir mazāk iespēju iziet sabiedrībā, tāpēc Sieviešu kluba rīkotās eglītes katru gadu ir kupli apmeklētas. Šogad uz eglīti bija aicināti visi Preiļu novada bērni vecumā līdz diviem gadiem. Kā teica Sieviešu kluba prezidente Elita Jermolajeva, tika izsūtīti 120 ielūgumi.

Bērni noskatījās rajona bērnu un jauniešu centra teātra grupas sagatavoto uzvedumu «Rūķu Ziemassvētki». Mazuļi kā dāvanīņu saņēmā Sieviešu kluba dalībnieču sarīpētās svečītes. Tās lielākoties bija viņu lietas. Sievietes cenšas, lai bērni saņemtu pašu rokām darinātas, miļas dāvanīņas. Pirmajā gadā kluba dalībnie-

● Rūķu komanda. Viņi bija tik darbīgi, nu taisni kā dzelolīti: tie cēla, nesa, gādāja un traucās tik, cik spēja...

ces mazuļus apdāvināja ar adītām zeķītēm, pērni — ar pašdarinātiem eņģelišiem.

Augļi, konfektes, cepumi,

ar ko rūķi devīgi cienāja bērņus, bija sagādāti par Preiļu domes un Sieviešu kluba līdzekļiem. Ģimenes, kam tas

● Pašam bārdainākajam rūķim gādīgie papuciši sēdināja klēpī savus mazuļus un fotogrāfa ģimenes albumiem. Šim mazajam prellietim — mūžā pirmā Ziemassvētku eglīte. Foto: A.Rancāne

bija nepieciešams, varēja saņemt arī Preiļu iedzīvotāju labdarības akcijā saziēdotās drēbes. Tās bija novietotas atsevišķā telpā.

«Novadnieka» korespondente apjautājās divām māmiņām: Larisai Paradņikai un Ingridai Maļinai, kā vērtē sarīkojumu. Abas sievietes ir trīs bērnu māmiņas. Viņas izteica atzinību, ka arī pašiem mazākajiem bērniem ir iespēja pacieņoties pie svētku eglē. Protams, bērniņi vēl ir pārāk mazi, lai viņu uzmanību ilgstoši piesaistītu, bez tam «balles» viesiem līdzī bija jāņem gan pudelītes, gan pamperi.

Abas māmiņas stāstīja arī, ka viņu vīri un bērnu tēvi strādā organizācijās, kur joprojām cieņā vecā labā tradīcija — sarīkot darbinieku bērniem eglītes, dāvināt tūtas ar Ziemassvētku saldumiem. Tā ka īstais svētku našķu laiks tikai priekšā.

L.Rancāne

Par diskusiju «Kā pasargāt darba ņēmēju»

Darba ņēmēju sociālā aizsardzība ir valsts, pašu darba ņēmēju un darba devēju solidaritāte atbildība. Lai izvērtētu līdzšinējo situāciju darba ņēmēju sociālajā aizsardzībā un novērtētu gaidāmo likuma grozījuma nozīmi šīs jomas sakārtošanā, Labklājības ministrija (LM) organizēja diskusiju «Kā pasargāt darba ņēmēju». Diskusijā piedalījās Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK), Valsts Ieņēmuma dienesta, Valsts Sociālās Apdrošināšanas aģentūras un LM pārstāvji.

LM ir iesniegusi Ministru kabinetā izskatīšanai grozījumus likumā «Par valsts sociālo apdrošināšanu», kas paredz, ka darba ņēmēji sociālās apdrošināšanas pakalpojumu sociālā riska situācijā saņem arī tādā gadījumā, ja darba devējs par viņiem ir deklarējis, bet reāli nav veicis sociālās iemaksas, pēc tam attiecīgi nodrošinot parāda piedziņu. Šo likuma grozījumu mērķis ir aizsargāt darba ņēmēju so-

ciālā riska situācijā.

1997. gadā pieņemtajā likumā «Par valsts sociālo apdrošināšanu» tika iestrādāta norma, ka darba ņēmējs var saņemt pabalstu vai pensiju tikai tad, ja ir reāli samaksātas sociālās iemaksas. Šie izstrādātie likuma grozījumi atbilstību daļēji noliktu arī valsts pusē, jo, ja cilvēks ir oficiāli deklarējis savu algu, tad viņam nevajadzētu ciest darba devēja negodīgās rīcības dēļ, — LM nostāju puda Sociālās apdrošināšanas departamenta direktors Ingus Alliks. «Īpaši nozīmīgi šie likuma grozījumi būs, stājoties spēkā pensiju sistēmas otrajam līmenim, kas paredz daļu no veiktajām iemaksām ieguldīt finansu un kapitāla tirgū.»

VSAA vecākā eksperte Sandra Mihņeviča informēja, ka par 13 000 darba ņēmēju vispār nav veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas, bet par 67 000 darba ņēmēju tās ir veiktas neregulāri.

LDDK ģenerāldirektore

Ieva Jaunzema puda savas organizācijas viedokli: «Kamēr pastāvēs «melns tirgus», kontrabanda, nebūs iespējama godīga darba devēja pastāvēšana. Taču, lai godīgums būtu vidusmērs un Latvijā būtu augsta līmeņa uzņēmējdarbības standarti, svarīga ir attieksmes maiņa pret valsti. Pagaidām bezdarba dēļ darba devēji var nelikumīgi ietekmēt darba ņēmēju.»

LDDK viceprezidents Valdis Jākobsons uzskata, ka «nevar vienmēr vainu novelt uz darba devēju, kas faktiski ir ieinteresēts būt sociālā mierā ar darba ņēmēju, tādējādi gūstot peļņu. Bet kādu gandarījumu gūst darba devējs, kas maksā nodokļus, ja līdzās pastāv cits, kas nodokļus nemaksā un viņam par to nekā nav? Tāpēc represīvajai varai vajag radīt tādus apstākļus, lai arī no nemaksātājiem varētu piedzīt pienākošos nodokļus.» I.Jaudzema aicināja Finanšu ministriju un VID uz kopīgu tikšanos, kur varētu pārrunāt iespē-

jamos risinājumus nodokļu nemaksāšanas problēmai.

VID Juridiskās pārvaldes maksājumu piedziņas daļas priekšnieks Edgars Cers atzina, ka šobrīd nav nepieciešamās sistēmas darba devēju saukšanai pie kriminālatbildības. Pašlaik 60 procenti uzņēmēju atrodas tā saucamajā saudzējošajā režīmā, ka nav iespējama nekāda represīva darbība. Tikai no pārējiem 40 procentiem ir kaut cik reāli piedzīt nodokļu parākus.

LM Ieņēmumu nodaļas vadītāja Jana Muižniece minēja, ka, stājoties spēkā likuma grozījumiem, darba ņēmēju, par kuriem nav reāli veiktas sociālās iemaksas, sociālajai aizsardzībai nākošgad būtu nepieciešami apmēram trīs miljoni latu, ko valsts varētu sniegt avansā. Tiklīdz pieaugs ienākumi un būs sakārtota sociālo iemaksu maksāšana, šī summa tiks nosepta.

Diskusijas apskatu sagatavoja LM sabiedrisko attiecību nodaļa

● Ne viena vien slavenība savu ceļu pa karjeras kāpnēm sākusī skolas laikā ar publikācijām sava rajona laikrakstā. Tā ir iespēja realizēt savas idejas, padarot tās zināmas ārpus skolas sienām. Tas ir pirmais mēģinājums parādīt sevi plašajai pasaulei, pārvarēt grūtības un apjaust — es to varu! «Assaina» redakcija: 1. rindā no kreisās — Irina Ļonova un Marita Papiņa; 2. rindā — Jūlija Piļušina, Inese Slūka, Marina Sondore, Inga Bitāne, Līga Krasnā; 3. rindā — Mareks Sprukstiņš, Aldis Joksts, Andris Zuicāns un Arnis Leonovičs. Foto: M. Rukosujevs

PARUNĀSIM PAR...

Vai narkotikas mums ir problēma?

Pēdējā laikā Latvijā ir vērojama narkomānijas izplatība jauniešu vidū. Pie mums tā, šķiet, vēl nav problēma, taču, vai viss ir tik vienkārši?

HIV inficēto vidū 64% ir intravenozo narkotiku lietotāji. Pārējie 36% inficējušies seksuālā ceļā. Šie skaitļi ar katru gadu pieaug. Latvijā narkotikas ievēd un pārdod lielā daudzumā, un tās var nopirkt gandrīz katrā izklaides pasākumā. Ir dzirdēts, ka lielajās pilsētās narkotikas tiek piedāvātas pat uz ielas. Ja jauniešs sācis tās lietot, tad pārstāt ir ļoti grūti un pat neiespējami. Vai vēlamies, lai Latvija kļūst par pirmo valsti Eiropā vai pat pasaulē ar lielāko narkotiku lietotāju skaitu? Jaunieši, teiksim NĒ narkotikām!

Spēcīgais ierocis jauniešu sagraušanai

Inga Elste, Sīlukalna pamatskolas skolotāja: — Laukos, vismaz pie mums, tā laikam vēl nav problēma, un griežtos cerēt, ka arī nebūs, taču pilsētās ar narkotiku lietošanu ir aizrāvušies daudzi. Arī skolēni.

Aina Vovere: Sīlukalna pamatskolas skolotāja: — Par sevi pārliecinātam cil-

vēkam, kurš zina, ko grib no dzīves un no sevis, narkotikas kā problēma, man liekas, nepastāv. Savukārt cilvēkam, kurš sevi ir nelīdzsvarots, depresīvs, narkotikas var sagādāt problēmas. Narkotikas, tāpat kā alkohols, neko neatrisina, bet dzīves problēmas vēl vairāk saasina.

Kaspars Čaunāns, Sīlukalna pamatskolas 9. klases skolnieks: — Narkotikas ir pats spēcīgākais ierocis jauniešu garīgai un fiziskai sagraušanai. Lielākā problēma ir to pieejamība dažādās izklaides vietās.

Ir bijušas iespējas pamēģināt

Aptaujājot Preiļu ģimnāzistus, var secināt, ka viņu vidū narkotikas nav problēma. Gandrīz visi ģimnāzisti par tām ir informēti, jo informācijas avoti ir ļoti plaši — bioloģijas stundas, žurnāli, avīzes, draugi, vecāki, televīzija un internets (*piem.*, www.narkomania.lv). Lielai daļai ģimnāzistu ir bijušas iespējas izmēģināt narkotikas ārpus skolas, taču zināšanas par to kaitīgumu un atkarību, lika atteikties. No šī fakta var spriest, ka arī Preiļos narkotikas ir izplatītas.

Smadzenes peļķē

Kādu labumu no narkoti-

kām gūst to lietotāji? Ģimnāzijas audzēkņi domā, ka tām ir islaicīga, pozitīva iedarbība (palielinās darbības, laba pašsajūta, dzīve citā pasaulē, trūkst realitātes izjūtas, aizmirstas problēmas), tomēr sekas ir negatīvas. To lietošana izraisa galvassāpes, vemšanu, atkarību, tādēļ piedāvājumiem iegādāties narkotikas ģimnāzijas audzēkņi gandrīz vienmēr ir teikuši «nē».

Kas īsti ir narkotikas? Ģimnāzisti tās definē šādi:

- ✗ stimulatori;
- ✗ «smadzenes sviestā»;
- ✗ uzbudinošas vielas;
- ✗ atkarība;
- ✗ psihotropas vielas, kas bojā cilvēka organismu;
- ✗ «smadzenes peļķē»;
- ✗ vielas, kas pazudina cilvēku.

Sarunās ar jauniešiem uz zinājām, ka, diemžēl, mūsu vidū ir cilvēki, kas lieto narkotikas vai vismaz tās ir pamēģinājuši, piemēram, smēķējuši zāli.

Griežas cerēt, ka pratīsim izvairīties no narkotikām un tā mums nebūs problēma. PVĢ skolas parlaments nesēn izlēmuma uzaicināt lektoros, kas pastāstītu un izskaidrotu šo problēmu plašāk un atbildētu uz vēl neskaidrajiem jautājumiem.

Varbūt narkotikas lieto mūs?

Diskusija Aglonas katoļu ģimnāzijā par to, cik nopietni uztveram briesmas, kuru vārds «narkotikas».

Anna (8. kl.): — Par to ir jāuztraucas, jo ar narkotikām tu bojā savu veselību un ātri vien inficējies ar slimībām. Bet rezultāts ir nāve.

Daiga (8. kl.): — Tā ir katra cilvēka problēma. Paši esam vainīgi, ka lietojam, ne jau narkotikas mūs lieto.

Diāna (9. kl.): — Gadās, ka pārdozējot narkotikas, jaunieši mirst. Arī nauda ir vajadzīga, lai dabūtu narkotikas, bet naudas dēļ cilvēki ir gatavi pat nogalināt.

Andrejs (10. kl.): — Narkotikas atņem laimi, dzīvību, prieku.

Lilija (11. kl.): — Narkotikas ir pats sliktākais, jo izposta mūsu jaunatni. Jaunieši pakāpeniski pierod, ka izprieceas bez narkotikām gandrīz vairs nav iedomājamas.

***

P.S. Turpinājumā nākošajā «Assainī» varēsiet lasīt sarunu ar cilvēku, kurš lietojis narkotikas.

Materiālu sagatavoja Andris Zuicāns, Inese Slūka, Inga Bitāne un Sanita Zvirgzdiņa

MŪSU SLEJA

Kur palikusi svētku noskaņa?

Ieskatos sevī, kavējos pārdomās par visu labo un sliktu, kas bijis, par tuvajiem un mīļajiem, par draugiem un dzīvi vispār. Diemžēl pārdomas šoreiz nerada Ziemassvētku noskaņu. Ja visapkārt ir sniega kupenas, tad arī sirdī kļūst gaiši, rodas vajadzīgā svētku noskaņa. Taču sniega un sala nav, bet televīzija un lielās avīzes liek domāt, ka svētki notiks kaut kur tur — Rīgā.

Es zinu, ka pieaugušie teiks: «Nav naudas pagastam, skolai. Nav naudas svētkiem.» Apnicīgi, jo nekas nemainās, tādēļ labāk pieminēšu kaut ko foršu, ko nesis šis, aizejošais gads. Pirmo reizi biju mūsu rajona avīzes «Novadnieks» redakcijā. Vislielākais prieks, ka iepazīnos ar interesantiem cilvēkiem bērnu un jauniešu centrā un «Novadnieka» kolektīvā. Satikos ar citiem rajona skolu avīžu redaktoriem.

Prieku šogad sagādāja 1. septembris, jo pirmklasnieki likās sevišķi draiskulīgi, jocīgi un mazliet nobijušies. Par viņiem aizdomājos varbūt tāpēc, ka pats šogad beigšu devīto klasi. Atceros pats savu pirmo klasīti, domāju, kādi mēs bijām tad, kādi pirmklasnieki ir tagad.

Ir pirmssvētku laiks, bet tas ir arī grūts, jo jāgataujas kontroldarbiem vairākos mācību priekšmetos — latviešu valodā, matemātikā, fizikā un ķīmijā. Mani interesē informātika, iespējams, ar to varētu saistīt savus nākotnes nodomus. Kavējos pārdomās, jo nākošgad jāizlemj, kur mācīties tālāk — Aglonas internātgimnāzijā vai kādā citā skolā. Vienu zinu skaidri — tālāk noteikti mācīšos. Mūsu skolas skolotāji ir forši. Sevišķi jaunie un tie, kuriem pašiem ir bērni. Viņi labāk saprot mūs. Nesam jau nekāds saldumiņš — klasē ir 8 puīši un tikai 3 meitenes.

Pēdējā laikā visvairāk mani iepriecināja draudzenes telefona zvans, viņa dzīvo Višķos. Nebijām tikušies labu laiku, tagad sazvanāties.

Vienaudziem šogad vēlu labas atzīmes liecībās. Forši nosvinēt svētkus, un lai večuks atnes, ko katrs nopelnījis.

Arnīs Leonovičs

Ja es būtu ZIEMASSVĒTKU VECĪTIS,

✿ es pie visiem cilvēkiem aizbrauktu ar riteni, jo šogad nav sniega.

(Jekaterina Vasiļjeva)

✿ es visiem bērniem atnestu daudz lielu dāvanu, un liecībās viņiem būtu tikai sekmīgas atzīmes.

(Zane Šmukste)

✿ es visiem uzdāvinātu mazus nieciņus, bet pati sev paturētu daudz lielu dāvanu.

(Antra Adamoviča)

✿ es katrā mājā pa skursteni vai pa logu iemestu mākslīgo eglī, jo īsto eglī Latvijā ir palicis maz.

(Jeļena Aļeksejeva)

✿ es aizvestu bērnus uz Lapzemi un visvairāk apdāvinātu trūcīgos bērnus.

(Linda Grīnberga)

✿ es uzdāvinātu ielāpu ozona slānim, lai eņģeļi nemītu uz galvas.

(Andis)

✿ es nosistos, jo man būtu žēl tik daudz dāvanu atdot mazajiem knēveļiem.

(Laura)

✿ Mani ļoti uztrauc to bērnu likteņi, kuri jau piedzimstot ir nemīlēti, tiek atdoti bērnu namos. Ja es būtu Ziemassvētku vecītis, es censtos katram bērnam atrast ģimeni, lai viņš no mazotnes izjustu ģimenes siltumu un mīlestību, ko spēj dot labi un gādīgi vecāki. Lai katrs bērns lepotos ar saviem vecākiem, kuri viņam ir visvismīļākie.

(Valentīna Mičule, angļu un krievu valodas skolotāja Galēnu pamatskolā)

Vislabākais, ko cilvēks cilvēkam
var dot,
Ir mīļi vārdi, kuri sirdi sildīt prot.

«Novadnieks» un
pagastu padomes sirsnīgi
sveic šisnedēļas
jubilārus:

✿ 65 gados Ēvaldu Smolenski
18. decembrī, 81 gadā Teklu Laz-
dāni 20. decembrī, 86 gados Jā-
zepu Strodu 18. decembrī, 87 ga-
dos Antoņinu Kivlenieci 19. de-
cembrī ROŽKALŅU PAGASTĀ;

✿ 50 gados Brīgītu Rusiņu 23.
decembrī, 55 gados Ivanu Leo-
novu 19. decembrī, 70 gados Pē-
teri Cakulu 18. decembrī, Vladi-
miru Lapuhu 20. decembrī, 75 ga-
dos Jāni Utinānu 20. decembrī
AIZKALNES PAGASTĀ;

✿ 55 gados Irēnu Kūkusiņu
21. decembrī, 65 gados Stānis-
lavu Zagorski 19. decembrī UP-
MALAS PAGASTĀ;

✿ 70 gados Teklu Grigali 16.
decembrī, Vitāliju Cirsinieku 23.
decembrī STABULNIEKU PA-
GASTĀ;

✿ 70 gados Antonu Voveru 21.
decembrī, 75 gados Annu Maka-
rovu 19. decembrī, 80 gados An-
nu Nagli 21. decembrī GALĒNU
PAGASTĀ;

✿ 70 gados Ananiju Železkinu
23. decembrī, 91 gadā Františku
Pastari 20. decembrī RIEBIŅU
PAGASTĀ;

✿ 70 gados Jūliju Brišku 21.
decembrī SAUNAS PAGASTĀ;

✿ 85 gados Agnesi Ivbuli 19.
decembrī ROŽUPES PAGASTĀ;

✿ 50 gados Juri Daugavieti 22.
decembrī, 60 gados Jāni Mazuru
23. decembrī, 65 gados Pēteri
Kojcovu 24. decembrī, 80 gados
Francisku Aizpurieti 19. decem-
brī TURKU PAGASTĀ;

✿ 60 gados Aleksandru Reiguli
23. decembrī, 88 gados Veroniku
Znotiņu 24. decembrī VĀRKAVAS
PAGASTĀ;

✿ 75 gados Jevgēniju Matro-
sovu 23. decembrī, 80 gados Ve-
roniku Vinduli 22. decembrī, 92
gados Annu Spūli 19. decembrī
SUTRU PAGASTĀ;

✿ 66 gados Lukiju Volkovu 19.
decembrī, 68 gados Vikentiju Za-
balujevu 23. decembrī, 77 gados
Annu Kolesnikovu 22. decembrī
SILAJĀNU PAGASTĀ.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

**Par visaugstākajām cenām
iepērk govīs, bulļus,
zirgus, aitas dzīvsvārā.**
Tālr. 53 55658, 9183451.

**Iepērkam mājlopus
gaļai.**
Tālr. 24147, 21956.

SIA «Gardums» sveic savus
pastāvīgos un topošos klientus
ar tuvojošajiem Ziemassvētkiem
un Jauno gadu
un paziņo, ka ir paaugstinātas
iepirkuma cenas jaunlopiem,
liellopiem un cūkām.
Tālr. 23201, 9346835, 57733 (pēc 20).

**Iepērkam mājlopus
kaušanai.**
Tālr. 32279, 24289.

Pārdod

Audi-100, 1988. g., 1900 \$; Mazda-626, 1986. g.,
dīzēlis, 1250 \$; Subaru Legacy, 1990. g., 2400 \$.
Tālr. 9482783;

zirga ratus, ragavas, VAZ-2106 rezerves daļām. Tālr.
55749;

privatizētu 2 istabu dzīvokli Preiļos, Celnieku ielā.
Tālr. 21144.

Pērk

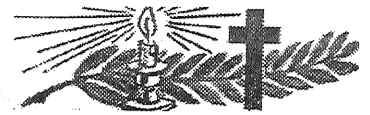
GAZ 21, 24, 53, M-412 motorus. Tālr. 6553187;

Līvānu māju promvešanai (nesaliktu). Tālr. 9558929;
piena dzesētāja «Sarma» trīs fāžu kompresoru. Tālr.
78100.

Iepērkam mājlopus dzīvsvārā.

Samaksa uz vietas.
Tālr. 42807, 44179, 46384, 9161121.

**Iepērkam lopus: govīs,
jaunlopus, piena teļus,
cūkas, aitas un zirgus.**
Tālr. 21778, 23887, 24230, 9183601.

Aplusa vēji, satumsa saule,
Norima labā, darbīgā sirds.
Jūtam līdzī Vijai Šoldrei,
VECTĒVU smiltājā guldot.

Darba biedri

Lai tēva mīla paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.

Izsakām dziļu līdzjūtību
Jānim Kaļvam un pierīgajiem,
TĒVU smiltājā izvadot.

Rušonas pamatskolas kolektīvs un
9. klase

Lai tev dzimtās zemes vēji
Klusu miera dziesmu dzied.

Skumju brīdī esam kopā ar
Solvitu Kiberi, VECTĒVU
mūžībā aizvadot.

Rušonas pamatskolas kolektīvs

Pierimst soļi, klusē domas,
Neskan mīļā tēva balss.

Tikai klusa sāpe sirdī

Iļģi vēl pēc viņa sauks.

Izsakām dziļu līdzjūtību Verai
Samsonovai sakarā ar TĒVA nāvi.

IU «Laura Plus», SIA «Foto Maks»
kolektīvi

Mans praktiskais veselības kalendārs jums palīdzēs atgūt veselību un to noturēt

Mans praktiskais veselības kalendārs teksta
ziņā jums nodērs līdz mūža beigām un kat-
ru mēnesi atgādinās, kas tajā mēnesī vācams,
kā pārstrādājams, bet galvenais — kā un kam
lietojams.

Tabulās lasīsiet, kā paši varat pagatavot
dziednieciskos aukstos, karstos vai sausus
maisījumus.

Kalendāru it kā rotā latvju zīmes, bet fak-
tiski tie nav rotājumi, bet informatīvas zīmes,
kas piesaista Dieva palīdzību un atvairā mel-
nos spēkus. Bez tam tās es uzlādēju ar savu
enerģiju un ieprogrammēju uz veselību,
mīlestību un veiksmi uzņēmējdarbībā! Pie
akmeņu fotogrāfijām varat dziedināties.

Lai jums Dieva palīdzība kļūt milētiem,
milošiem un naudīgiem!

Jūs Ilze Jansone

SPECIĀLISTS IESAKA

Tagad ir svarīgi augus rasināt

**Dabā iestājies miera periods, un
tāds ir arī lielākajai daļai telpau-
gu — tie atpūšas.**

Tas nozīmē, ka apstājusies augšana,
neveidojas jaunas lapas. Augiem vairs nav
nepieciešama mēslošana — beidzamo reizi
to vajadzēja veikt septembrī, stāsta Rīgas
Botāniskā dārza botāniķe Maija Kārklīņa.

Miera periodā telpaugiem pats svarī-
gākais ir pareiza laistīšana. Tās biežums
galvenokārt atkarīgs no telpas tempera-
tūras. Ja tā ir vēsa, augs jālaista reizi ne-
dēļā. Vislabāk to var redzēt pēc augsnes
virsējās kārtas — ja tā ir apžuvusi, augs jā-
laista. Mitrā un vēsā telpā laistīšana jā-
ierobežo. Ja gaiss ir silts un sauss, tad

augš gan jālaista biežāk, gan jāveic rasi-
nāšana.

Laistāmajam ūdenim jābūt nedaudz
siltākam vai istabas temperatūrā. Augu
nav vēlams liet ar aukstu ūdeni ne vasarā,
ne ziemā, jo tam atdziest saknes, tas
augam var radīt stresu. Aplaiššanai neva-
jadzētu izmantot tikko no krāna ņemtu
ūdeni, tam jāpastāv diennakti, lai izgaro
hlors.

Rasināšana noteikti nepieciešama pal-
mām, hlorofiliem, papardēm, citādi tiem
var sākt dzeltēt augu lapu gali un augs iz-
skatīsies neglīti.

Pārlietu augu, kas sācis bojāties, var
saglabāt, ierobežojot laistīšanu un rasinot
vairāk tā virsējo daļu.

ATBILDAM LASĪTĀJIEM

Pret klepu palīdz šādas receptes. Bur-
kānu sulu vienādās daļās sajauc ar cuku-
ra sīrupu un dzer siltu pa ēdamkarotei
piecas sešas reizes dienā (bērniem — pa
tējkarotei). Tāpat var sagatavot rutku vai
rāceni ar medu.

Divas ēdamkarotes sviesta sajauc ar
diviem olu dzeltenumiem, tējkaroti mil-
tu un divām tējkarotēm medus. Lieto pa
ēdamkarotei no trim līdz piecām reizēm
dienā.

Ja jūtat, ka tuvojas gripa, varat iz-
mantot vienkāršu aizsardzības līdzekli.
Sasmalcina vienu ķiploka galviņu un
uzvāra glāzē piena. Lieto pa tējkarotei
vairākas reizes dienā.

Dziedniece V.Cipruse

**Cik liels ir sods par braukšanu
bez ziemas riepiem?**

Administratīvo pārkāpumu kodeksa
125. panta 2. daļā paredzēts sods no trim
līdz pieciem latiem.

Iespēja «Novadnieka»
abonentiem (privātpersonām)
apsveikt draugus, radus un
citus Ziemassvētkos, gadu
mijā **BEZ MAKSAS**

«Novadniekā» 23. decembrī.
Apsveikumus (bez dzejas) var iesniegt
līdz 21. decembra pulksten 16.00.

.....

(Apsveikuma teksts)

.....

.....

.....

.....

.....

(Vārds, uzvārds, adrese)